ECAD6007/C

Pwy ydw i'n dysgu?

Cyflwyniad i theori dysgu (Rhan 2)

Adolygu

Dewisiwch gwestiwn i'w ateb.

Beth sy'n digwydd er mwyn i wybodaeth fynd o'r cof TB i'r cof HD?

Pam rydym yn anghofio pethau?

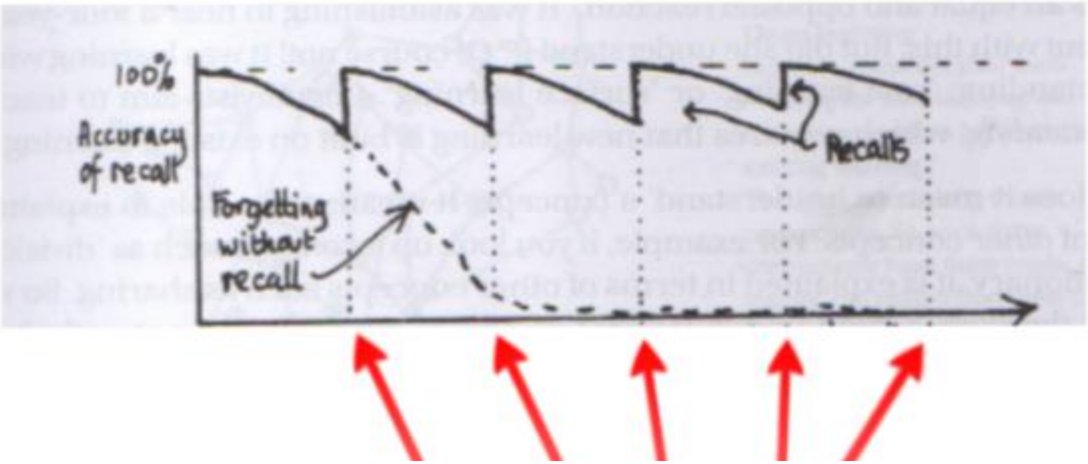

Ar ôl faint o amser fynd heibio?

Ydych chi'n cofio'r geiriau?

Dyf aldo ncadyr ygar reg

Dyfal donc a dyrr y garreg

Ar y cyfan nid geiriau sy'n sefyll yn y cof, ond yn hytrach ystyron a phrofiadau. Don't at ei gilydd wrth i ni eu cysylltu a rhai blaenorol.

Adolygu damcaniaeth dysgu

Atebwch..

Enwch dair damcaniaeth dysgu?

Pwy roddodd adar mewn blwch a sut mae'n ein helpu ni fel addysgwyr?

Beth wna plant sy'n ofni methiant?

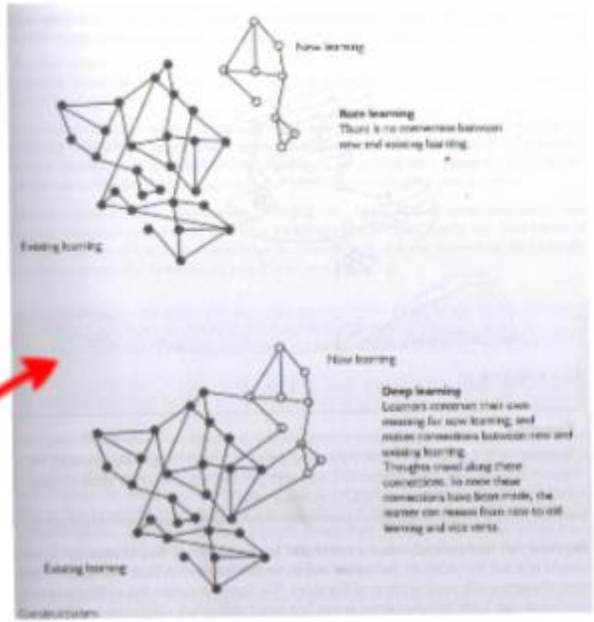

A fedrwch egluro syniadaeth adeileddol o ddysgu?

Beth yw dysgu?

Pa sgiliau gwnawn eu defnyddio yn ystod y broses o ddysgu?

Beth yw rol yr athro (unigolyn arall) yn ystod y broses?

Sut rydym yn dysgu?

cymdeithasegwyr

biolegwyr

seicolegwyr

damcaniaethwyr critigol

niwrowyddonwyr

Mewn gwirionedd - ni wyr neb yn sicr…eto!

Ysgolion o feddwl
Schools of thought

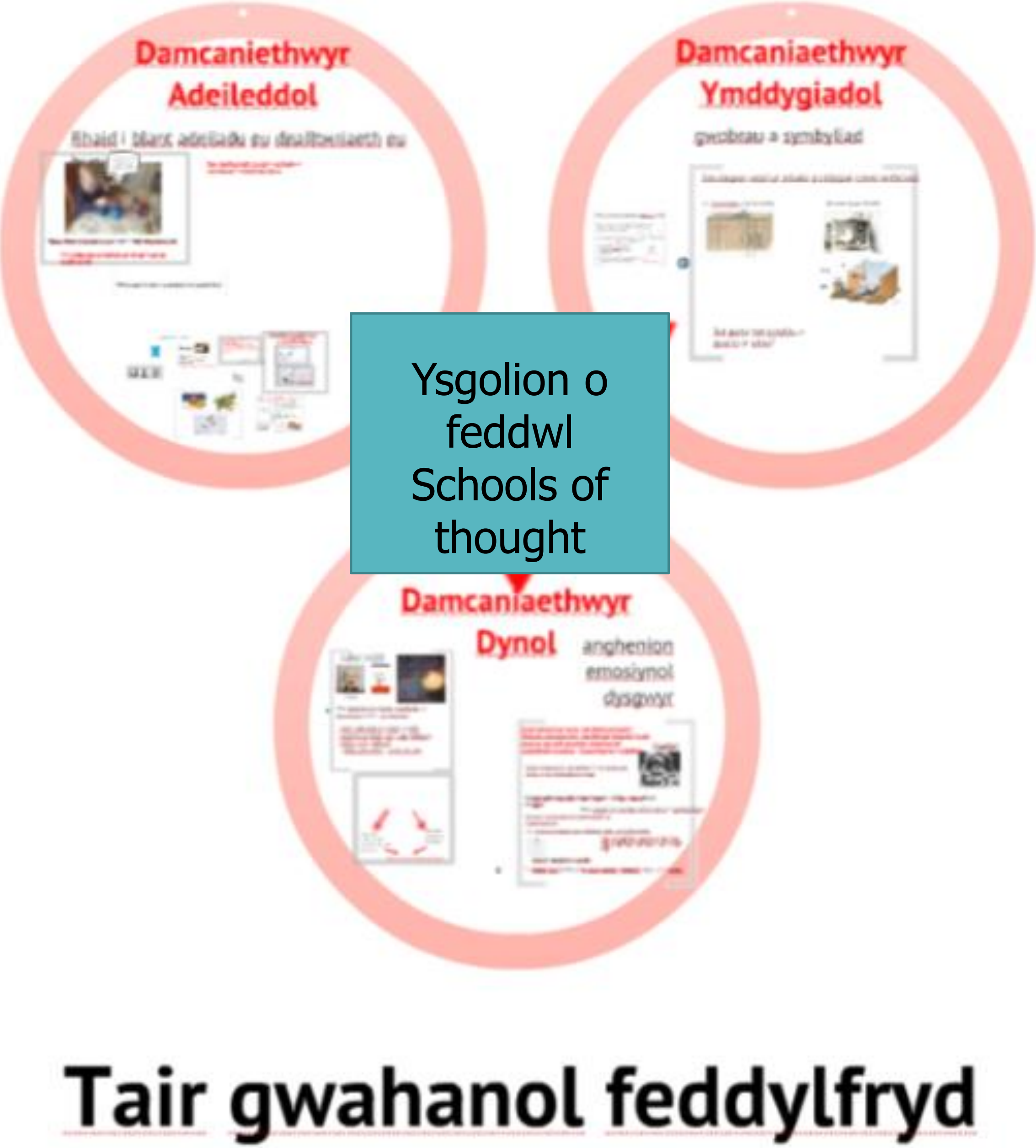

Yr Ysgol Ymddygiadol

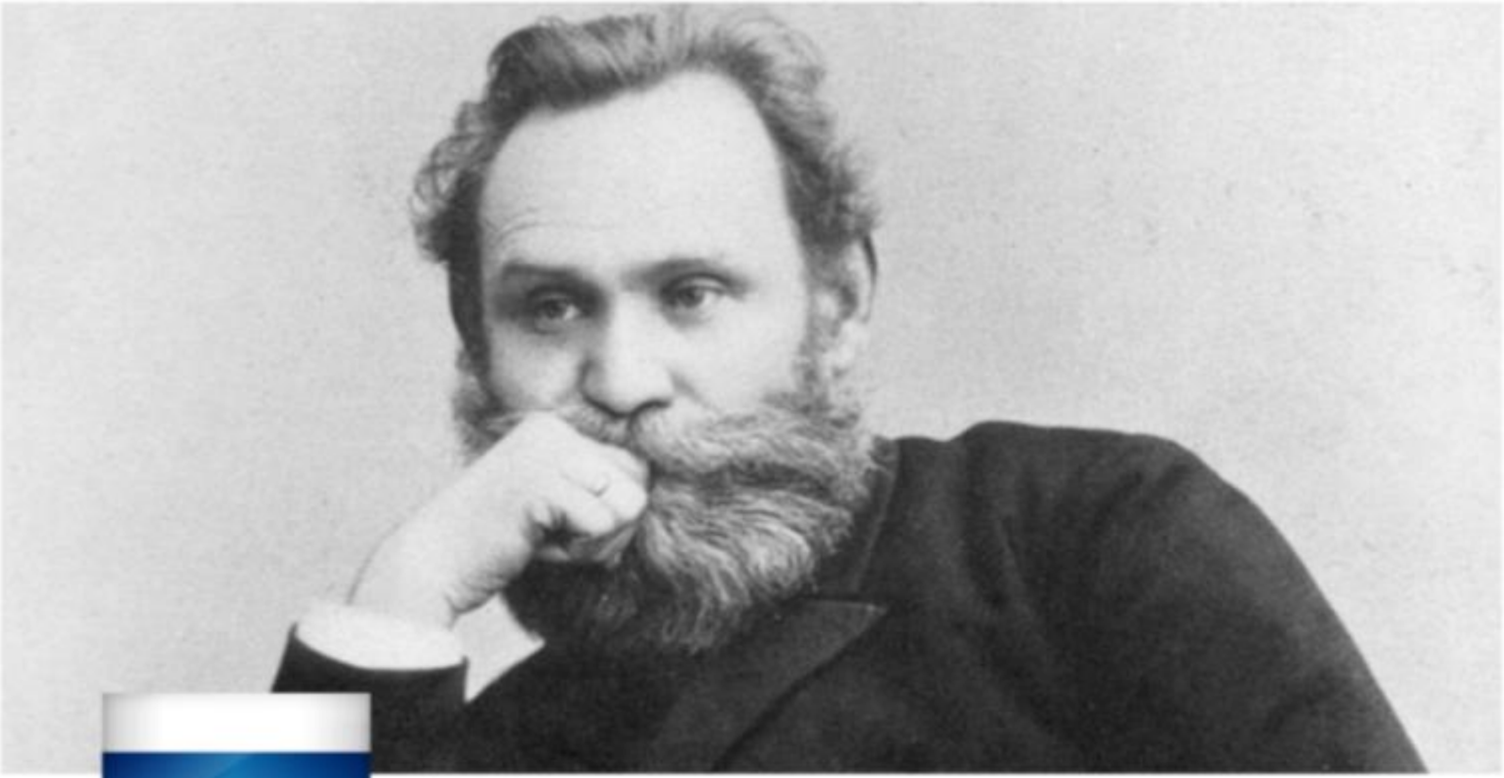

1890s

Ivan Pavlov

Cyflyru clasigol

https://youtu.be/BB7AIrt06ck

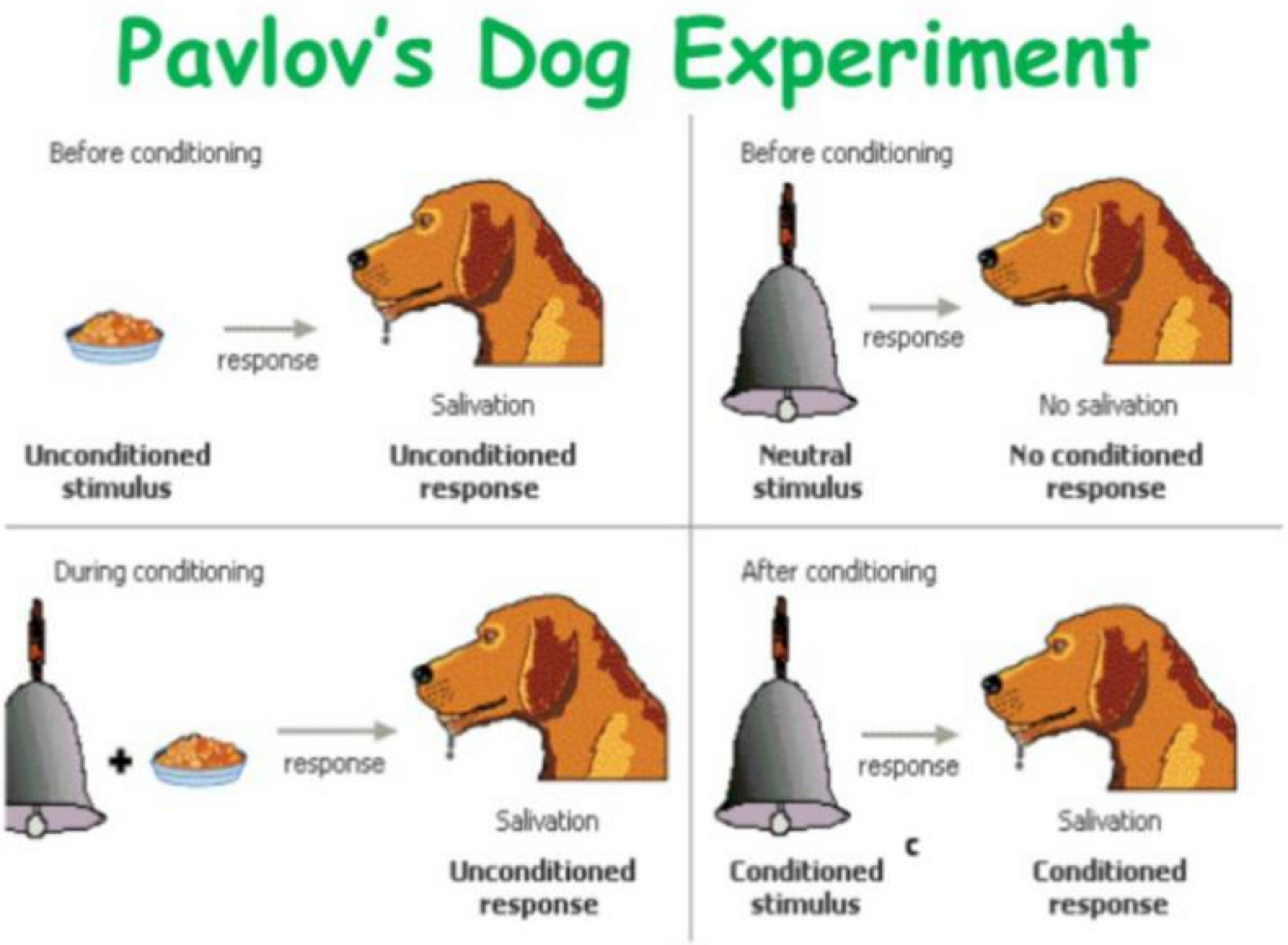

Ffyrdd o ddysgu wedi eu cyflyru

Dyma Albert!

Watson & Rayner

https://youtu.be/5duLMjaTL0U

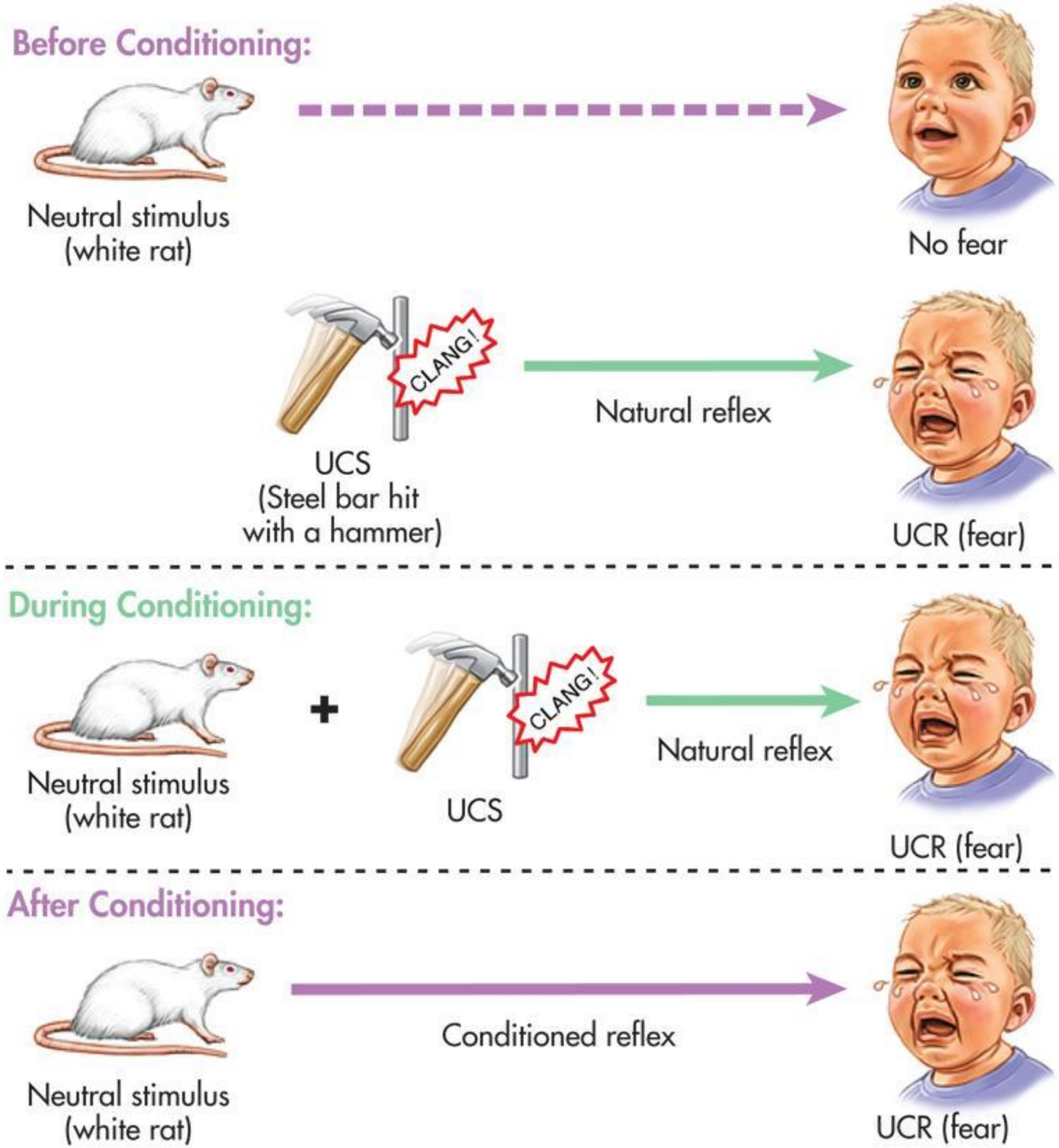

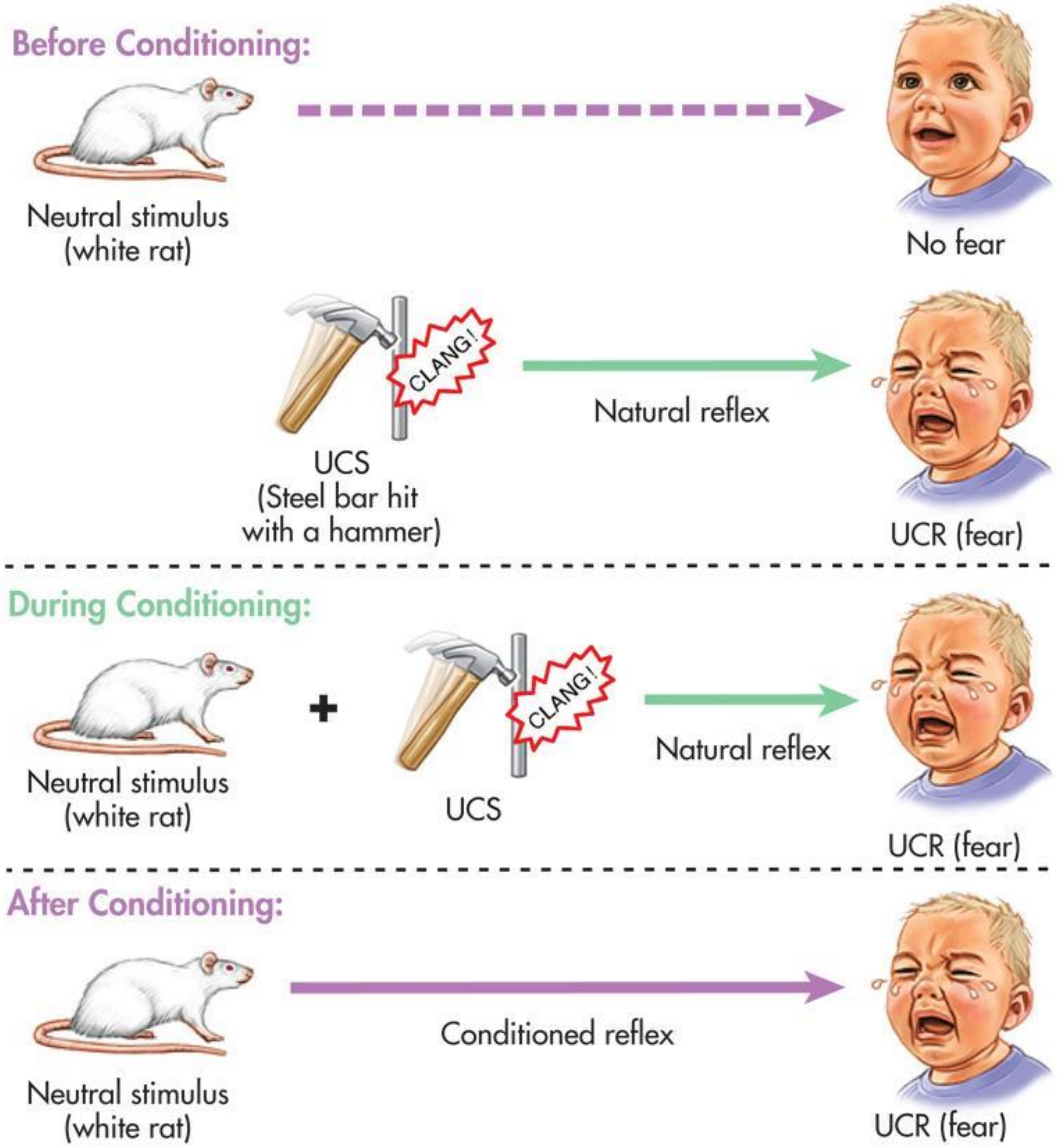

Sut gallwn ddefnyddio'r wybodaeth yma i'n helpu ni?

A fedrwn adeiladu hunan fri unigolyn wrth gyflyrru neu gwrthdroi ffordd o feddwl?

Y farn ymddygiadol

Y gred yw bod y dysgwr yn ymateb i wahanol symbyliad mewn modd goddefol. Y gred nad oes gwybodaeth ganddo o gwbl (h.y. ***tabula rasa***) a drwy ymatebion cadarnhaol neu negyddol. (Watson, 2013).

Gwna ymateb cadarnhaol neu negyddol godi y tebygolrwydd gwna'r ymddygiad ddigwydd eto.

Ond mewn gwrthgyferbyniad, gwna cosb cadarnhaol neu negyddol lihau tebygolrwydd yr ymddygiad i ddigwydd eilwaith.

Ydych chi wedi eich cyflyru'n glasigol?

Pan ddaw Aleksandr a Sergei ar y teledu byddwn wedi ein cyflyrru i godi fel ci a mynd i roi'r tegell mlan, neu newid y sianel a chwilota, mynd i'r ty bach...

Cyflyru gweithredol

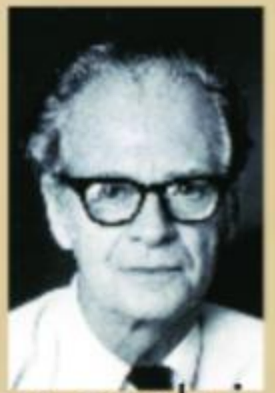

Syniad a ddatblygwyd gan B. F. Skinner, seicolegydd UDA

Gwna cyflyrru gweithredol ddefnyddio cadarnhad neu gosb i ail adrodd neu diddymu ymddygiad.

Mae yna gysylltiad rhwng yr ymddygiad a'r goblygiadau dilynol.

Mae'n golygu daw'r atgyfnerthiad neu'r gosb wedi'r ymddygiad ddigwydd.
Cadarnhau neu leihau ymatebion cyffredinol.

Cyflyru gweithredol

https://youtu.be/RuQvCxsa5Ns

https://youtu.be/IJ0gbkzmB-4

Mwy effeithiol ar gyfer rheoli ymddygiad na dysgu?

Beth am y rhain?

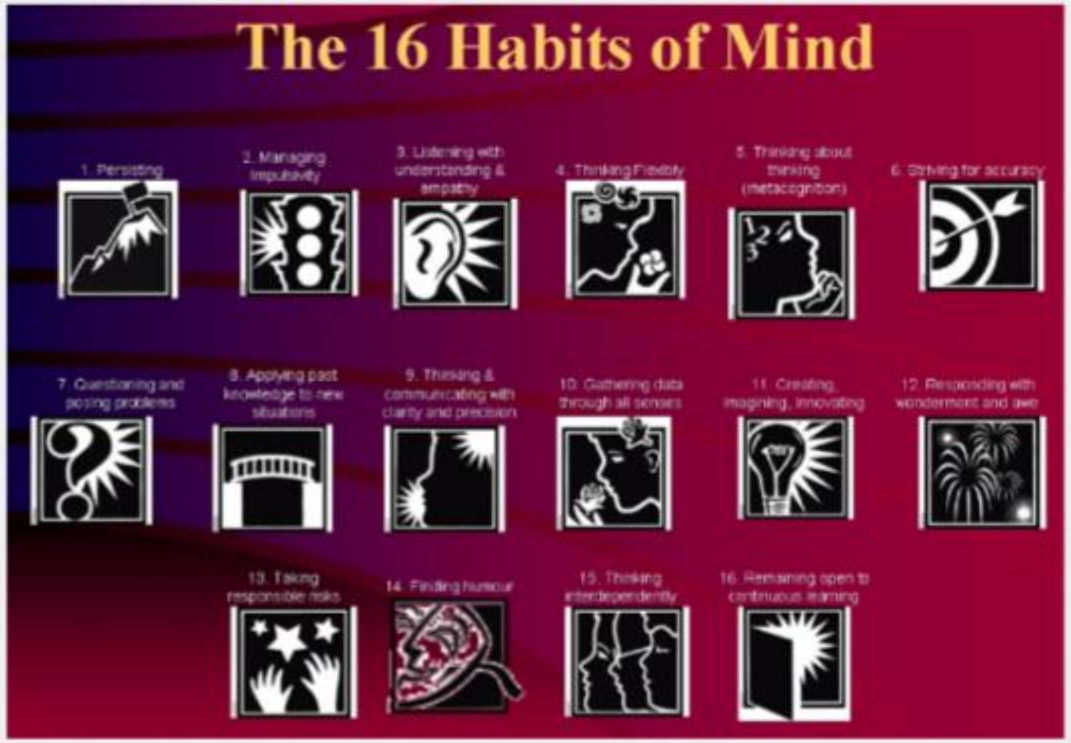

Ymateb naturiol?

Ai ymddygiadau y medrid eu dysgu ydynt?

A fedrwn gyflyrru AyM? Sut?

Felly, beth petai ni'n dilyn trywydd cyflyru gweithredol AyM…

Pa ffactorau allai ddylanwadu ar pa mor gyflym mae ymateb yn cael ei ddysgu a chryfder yr ymateb?

Felly, beth petai ni'n dilyn trywydd cyflyru gweithredol AyM…

Rhaglen Atgyfnerthu

(Pryd a pha mor aml?)

- Wedi 30 munud rhoddir adborth / gwobr. Cynnydd araf, cyson.
  (Rhaglen ysbeidiol-newidiol)
- Wedi arddangosiad o'r ymddygiad dymunol
- Wedi nifer o ymatebion annaroganadwy (unpredicateble)
  (Rhaglen cymhareb – newidiol)

Pa ffactorau allai ddylanwadu ar pa mor gyflym mae ymateb yn cael ei ddysgu a chryfder yr ymateb?

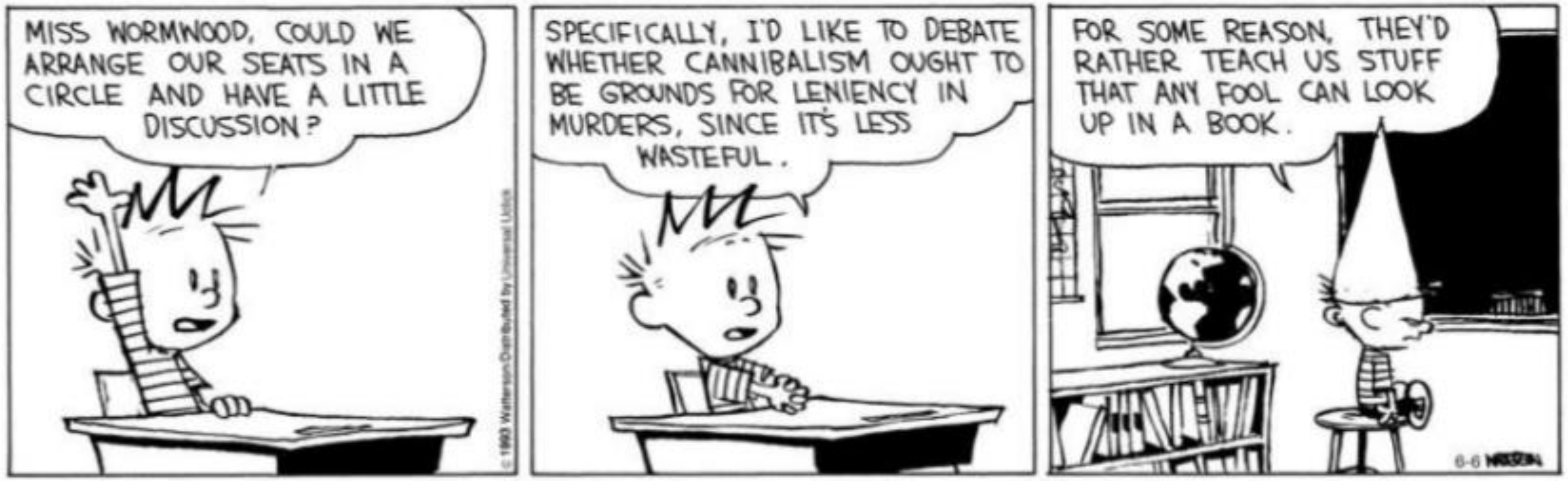

"Y drafferth gyda'r feddylfryd yw ei fod yn awgrymu bod dysgu'n digwydd o ganlyniad i ymatebion yn hytrach nag o ganlyniad i awydd i ddysgu.

Mayer (2004): Learners may be behaviourally active but not 'cognitively active'.

Nôl i'r damcaniaethwyr adeileddol…

Beth gallem fod yn ystyried yma?

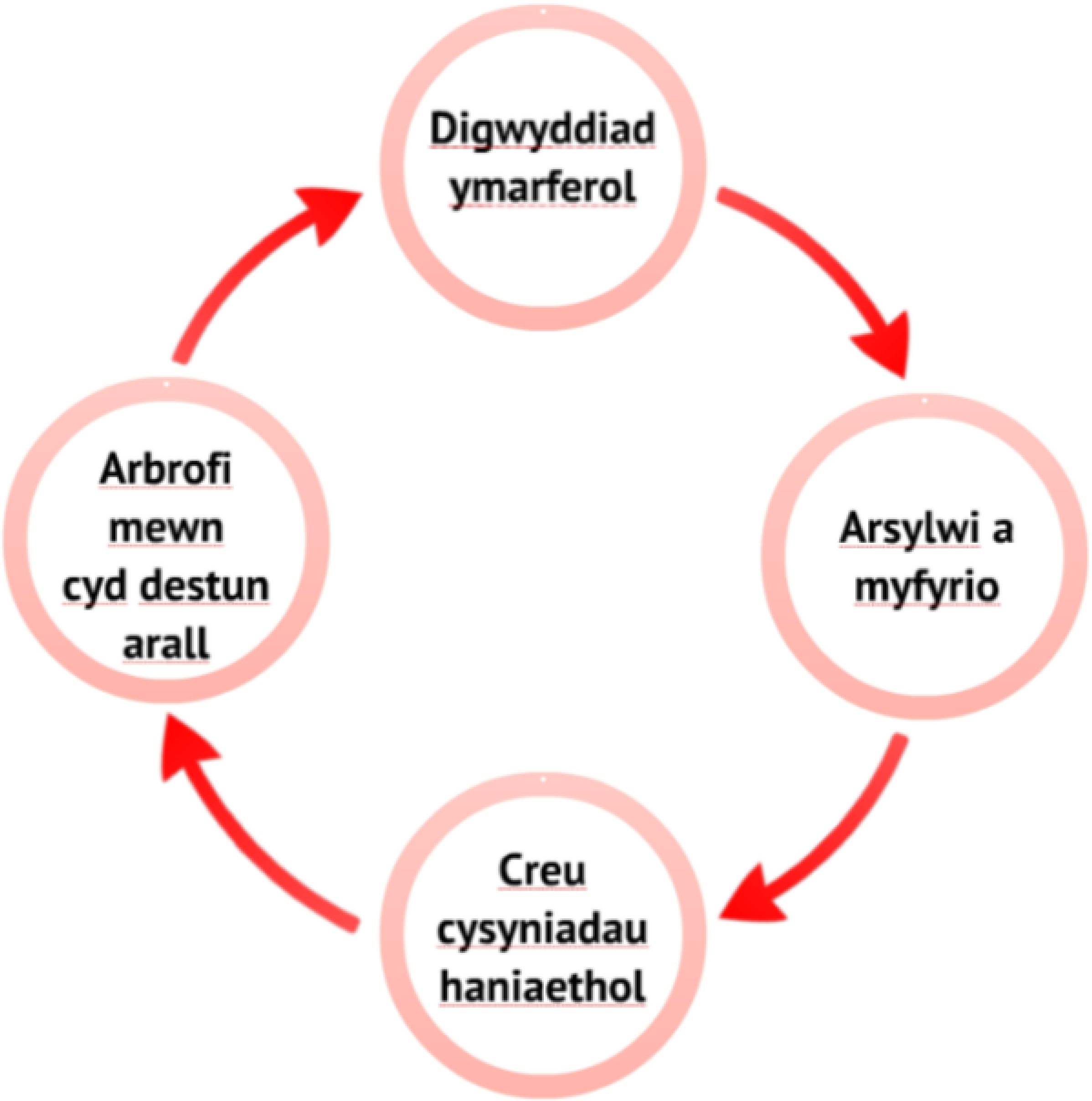

Mae’r farn ‘adeileddol’ o ddysgu yn canolbwyntio ar y cysyniad o ddysgu’n wybyddol, neu’n ymenyddol yn bennaf, lle ychwanegir at wybodaeth sydd yno’n barod.

Pritchard (2009) Ways of Learning. London: Routledge

Dysgwyr yn 'lone scientists' sy'n ceisio gwneud synnwyr'.

Seicolegydd o'r Swisdir oedd Piaget

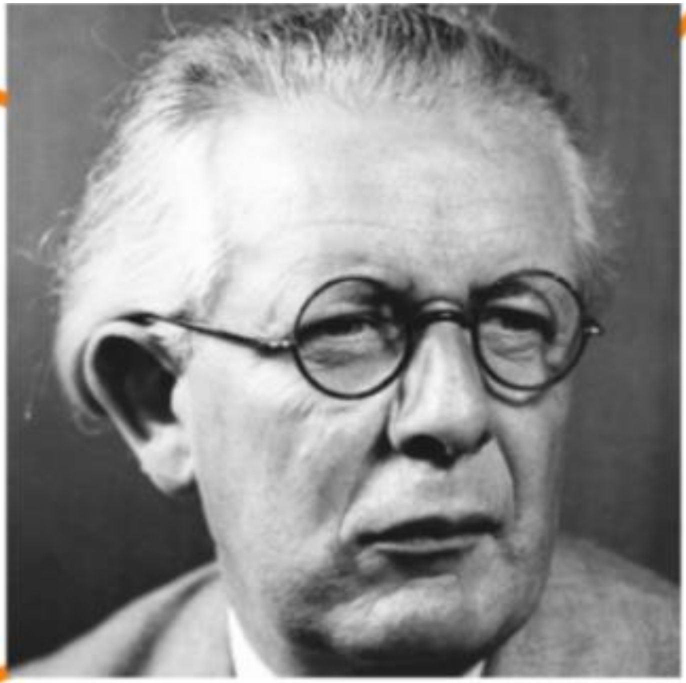

1896-1980

Gwnaeth arsylwi ar ei blant ei hun gan ddamcaniaethu bod plant o hyd yn ceisio gwneud synnwyr o'r byd gan alw ar eu profiadau cynt.

Cyfnodau penodol o ddatblygiad. Pob plentyn yn symud drwy'r cyfnodau yn eu tro. Y datblygiad yn gysylltiedig ag oed a phrofiad y plentyn.

Mae dysgu'n arddangos ymwneud y plentyn a'r byd proses fewnol ydyw.

Camau datblygiad gwybyddol Piaget

The Sensorimotor Stage Y Cam Synhwyraidd-weithredol **Oedran: Geni i 2 flwydd oed** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:	The Preoperational Stage Y Cam Cynweithredol **Oedran: 2 i 7 oed** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:	The Concrete Operational Stage Y Cam Gweithredol Diriaethol **Oedran: 7 i 11 oed** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:	The Formal Operational Stage Y Cam Gweithredol Ffurfiol **Oedran: 12 ac i fyny** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:

The Sensorimotor Stage **Y Cam Synhwyraidd-weithredol** **Oedran: Geni i 2 flwydd oes** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:	The Preoperational Stage **Y Cam Cynweithredol** **Oedran: 2 i 7 oed** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:	The Concrete Operational Stage **Y Cam Gweithredol Diriaethol** **Oedran: 7 i 11 oed** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:	The Formal Operational Stage **Y Cam Gweithredol Ffurfiol** **Oedran: 12 ac i fyny** Prif Nodweddion a Newidiadau Datblygiadol:
• Maent yn adnabod y byd trwy eu symudiadau a'u synhwyrau • Maen nhw'n dysgu am y byd trwy weithredoedd sylfaenol fel sugno, gafael, edrych a gwrando • Maent yn dysgu bod pethau'n parhau i fodoli er na ellir eu gweld (sefydlogrwydd gwrthrych) • Maent yn deall eu bod yn fodau ar wahân i'r bobl a'r gwrthrychau o'u cwmpas • Maent yn sylweddoli y gall eu gweithredoedd achosi i bethau ddigwydd yn y byd o'u cwmpas	• Maent yn dechrau meddwl yn symbolaidd ac yn dysgu defnyddio geiriau a lluniau i gynrychioli gwrthrychau • Maent yn tueddu i fod yn egocentric ac yn ei chael hi'n anodd gweld pethau o safbwynt eraill • Mae sgiliau iaith a meddwl yn gwella, maen nhw'n dal i dueddu i feddwl am bethau mewn termau pendant iawn	• Maent yn dechrau meddwl yn rhesymegol am ddigwyddiadau tiriaethol • Maent yn dechrau deall y cysyniad o gadwraeth (*conservation)* • Mae eu meddwl yn dod yn fwy rhesymegol a threfnus, ond yn dal i fod yn diriaethol iawn • Maent yn dechrau defnyddio rhesymeg anwythol, neu resymu o wybodaeth benodol	• Maent yn dechrau meddwl yn haniaethol ac yn rhesymu am broblemau damcaniaethol • Mae eu meddwl haniaethol yn dod yn fwy amlwg • Maent yn dechrau meddw mwy am faterion moesol,athronyddol, moesegol,cymdeithasol a gwleidyddol • Maen nhw'n meddwl am bethau sy'n gofyn am resymu damcaniaethol a haniaethol • Maent yn dechrau defnyddio rhesymeg ddidynnol, neu resymu

Gwna plant 'adeiladu' gwybodaeth

Gall dysgu arwain at ddatblygiad a chynnydd

Rhaid cydnabod y cyd destun cymdeithasol

Mae iaith yn chwarae rhan ganolog.

Mwyaf enwog am y PDP / ZPD!

Y Parth Datblygiadol Procsimol

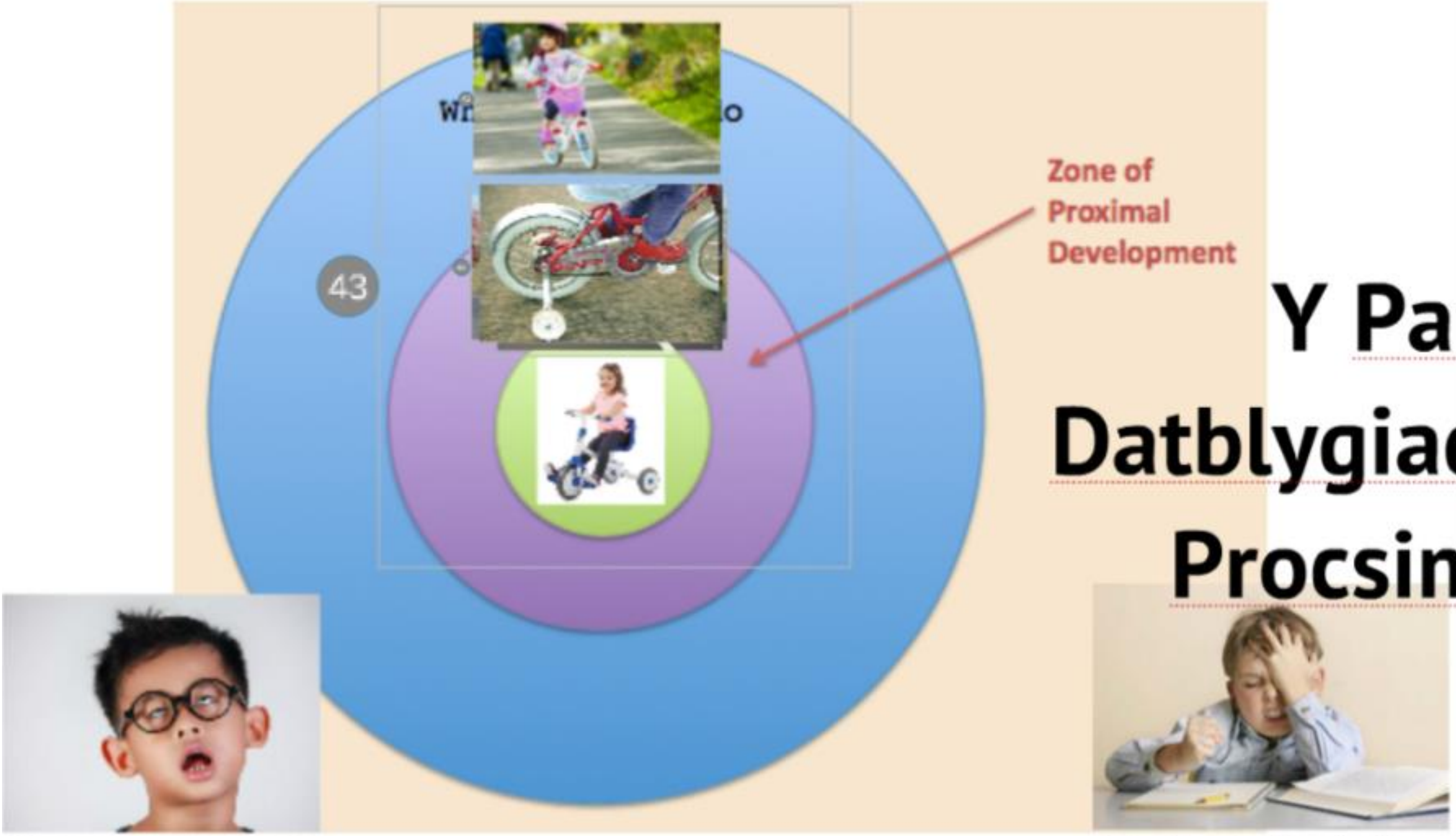

Too easy = Boredom

Too hard = Frustration

Yr hyn sydd tu hwnt i fedrau presennol yr unigolyn.

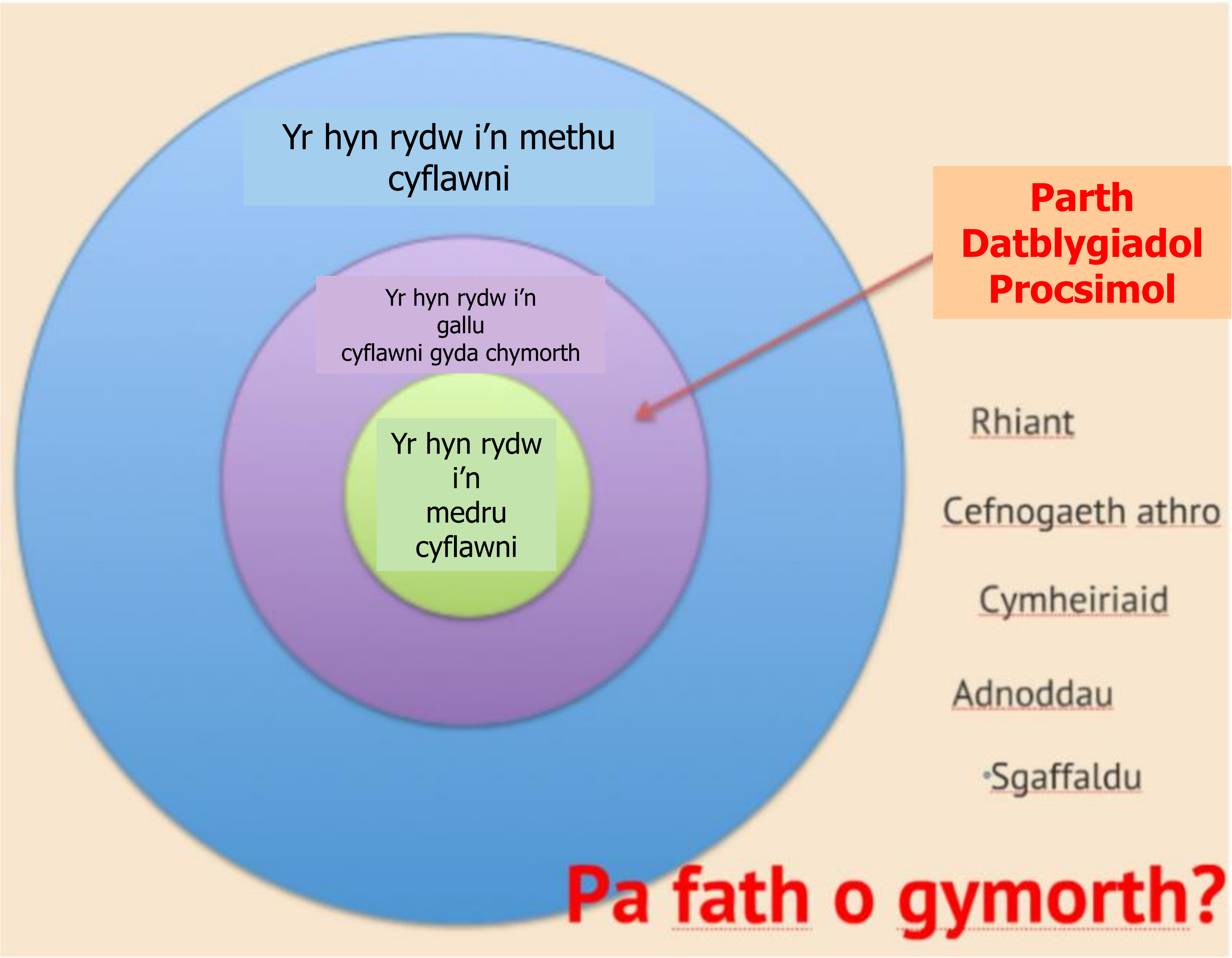
Yr hyn rydw i'n methu cyflawni
Yr hyn rydw i'n gallu cyflawni gyda chymorth
Yr hyn rydw i'n medru cyflawni
Parth Datblygiadol Procsimol
Rhiant
Cefnogaeth athro
Cymheiriaid
Adnoddau
Sgaffaldu
Pa fath o gymorth?

Sgaffaldu

Darllen pellach

Vygotsky, L 1978, ***'Interaction between learning and development', in Mind and Society***, Harvard University Press, Cambridge, pp 79-91.

Reprinted in Readings on the Development of Children, second edition, 1997 WH Freeman and Company.